N°. 40. **DE GRONDWET.** 1853.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ **1.00.**
Voor elken regel meer. . . . . „ **0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 12 JULIJ.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . „ 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ **60**, Ned. Cour.

Het Ontwerp van Wet.

III.

Wij behooren thans aan te toonen, dat het beginsel van *gelijkheid* van regt is verdwenen; dat de bepalingen van het ontwerp van wet *willekeur* vestigen, dat zij zijn *onvolledig*, *noodeloos*, *onregtskundig*.

Art. 1 *erkent* eensdeels een regt, dat ieder kerkgenootschap in Nederland *heeft*, „om zich naar eigen „beginselen en leer te ontwikkelen en te organiseren," *maar* van de organisatie moet „dadelijk worden kennis „gegeven", en de goedkeuring gevraagd „op zoodanige „bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder mede„werking van het Staatsgezag kan plaats hebben."

De geheele bepaling beteekent *niets*, of zij geeft een handvat voor de schroomelijkste *willekeur*.

Wie zal beoordeelen *wat* niet zonder medewerking van dat gezag kan plaats hebben? — De Regering? — Derhalve kan steeds de goedkeuring worden geweigerd, op grond dier eenzijdige beschouwing, en de hoog opgevijzelde „vrijheid van ontwikkelen en organiseren", is veranderd in grenzenlooze suprematie van den Staat over de inrigting der Kerk.

Het voorschrift is *onnoodig*, zoo geen willekeur wordt beoogd.

Waar medewerking van het staatsgezag *noodig* is, moet men van zelf tot den Staat komen, en is men verpligt, zich te onderwerpen aan de door den Staat gestelde regels. Alzoo blijft de Staat handelen zelfstandig en oppermagtig, overeenkomstig het belang niet van sommigen, maar van allen, van den ganschen Staat. Hij wordt zoodoende niet, door een zoogenaamd gemeen overleg met de Kerk, getrokken in den kring der kerkelijke organisatien, waar hij zich zelven zal binden en zijne medewerking aan de kerkgenootschappen hunne volle vrijheid zal doen verliezen.

De staat mag zijne vrijheid van handelen niet doen verkorten door kerkelijk overleg; de kerkgenootschappen mogen de zelfstandigheid en vrijheid hunner beraadslagingen en besluiten niet zien verkleind door inspraak van den Staat.

Zoodanig gemeen overleg is bijkans eene onvermijdelijke bron van oneenigheid. Kerk en Staat zullen wederzijds zooveel mogelijk trachten te winnen; en òf de eene kerk zal klagen over dwang en willekeur, òf de andere kerken zullen jammeren over de groote vrijheid; die aan de zuster wordt gelaten. Men zal niet zien wat men *zelf* kreeg, maar wat een *ander* gegeven werd.

Maar ten slotte waar is de *klem* van dat artikel? Wat, wanneer *geene* kennis is gegeven? Hoe te onderzoeken of er *volledige* kennis gegeven is? Wat, wanneer men zich aan de onthouden goedkeuring niet stoort?

Oplossing dezer vragen schijnt gebiedend gevorderd, om het bezwaar te ontkomen, dat eene bepaling werd voorgedragen zonder kracht: een voorschrift dat „zonder gevolg" moet blijven, en waarvan het „doel" dus slechts zijn kan een ijdelen klank" te doen hooren in eene „wet van bevrediging."

Dat gemis van dwang, waardoor de kennisgeving der organieke bepalingen van een kerkgenootschap verzekerd zij, wordt ook bij het volgend artikel gevoeld. *)

Hoe *weet* de regering dat een eed is of moet worden afgelegd, wanneer het kerkgenootschap het niet openbaart? Hoe komt zij tot de kennis van den inhoud van den eed?

*) Art. 2. Wij behouden Ons voor, van de bedienaren der openbare godsdienst, die vóór, bij of na de aanvaarding hunner bediening eenen eed of belofte afgelegd hebben, welke door Ons bedenkelijk voor de veiligheid van het Rijk of voor de openbare orde en rust wordt geoordeeld, te vorderen den eed van getrouwheid aan Ons en gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, af te leggen binnen den termijn door Ons te bepalen, in handen van Onze commissarissen in de provincien, tot het afnemen daarvan door Ons gemagtigd.

Er wordt wel straf bedreigd op het niet voldoen aan het bevel om den eed van trouw te doen, maar geene op het weigeren van mededeeling of een eed gedaan is, òf van zijn inhoud.

Hoe kan de regering nu zeker weten, dat er eeden zijn gedaan „bedenkelijk voor de veiligheid van het Rijk „of voor de openbare orde en rust?"

Daar dus die zekerheid ontbreekt, nu derhalve niet wordt belet, dat geheime eeden kunnen worden afgelegd, hoe kan nu deze bepaling strekken, „om de natie „gerust te stellen en *alle verdenking* van de bedienaren „der openbare godsdienst af te weren"?

Wanneer van iedereen een eed werd gevergd, er zou zijn gelijkheid van verpligting. Nu is er niets dan aanleiding tot willekeur; zoo zeer zelfs, dat ook, waar geen willekeur zal worden bedoeld, het vergen van eenen eed den schijn van partijdigheid niet zal kunnen ontgaan.

Bedenk tevens, dat geen tijd is bepaald, waar binnen het doen van den eed van trouw bevolen moet worden. De Regering kan dus, jaren *na*dat zij van eenen afgelegden kerkelijken eed kennis droeg, nogmaals het doen van den eed van trouw bevelen. Is er geschikter middel van krenking der gelijkheid en beter wapen tot betoon van partijdigheid, aan de Regering in de handen te geven? Is deze ongelijkheid van verpligting de grondwettige gelijkheid van bescherming?

En wat nut zal die eed hebben? De Regering acht de woorden van eenen kerkelijken eed voor de veiligheid van het Rijk, voor de openbare orde en rust bedenkelijk; zullen die woorden *veranderen* door eenen *tweeden* eed? — Zal de eed van trouw den vroegeren bedenkelijken eed *ongedaan* maken? Zal de bedienaar der godsdienst, van wien men een eed van trouw vordert, omdat hij een eed gedaan heeft, welke men *bedenkelijk* acht, door dien tweeden eed van alle verdenking zijn ontheven? Of zal, juist omdat hij den eed doet, niet veeleer zijne eerlijkheid en opregtheid nog onder grooter verdenking geraken?

Wat nut is dan toch in die bepaling gelegen?

Nederlanderachtigheden en Groenianisme.

De Nederl. v. 1 Julij deelt mede uit een artikel van *de Boekzaal* over den *Herderl. Brief der Alg. Sijn. Com.*, onder meer het volgende: „*nu* is het bekend geworden, „dat aan den Paus, die te Rome zich zonder de fransche „Soldaten niet roeren kan, in Nederland, ten gevolge „van *goddelooze* politieke berekeningen, door 's Konings „dienaars, *tegen des Konings uitgedrukten wil*, vrijheid „verleend was te doen wat hij goedvindt;" enz.

De *Nederlander* neemt dit over: zonder één woord van afkeuring over de „goddelooze berekeningen," noch van rectificatie over het „tegen 's Konings wil."

Hij spreekt echter, iets hooger, van het verlangen „onzer vrienden" naar eene „*loyale* discussie."

Behoort daartoe het overnemen van *zulke* stukken?

Het leven der Groeniaansche partij is *oppositie*.

Menigmaal is reeds gevraagd: WAT is toch *onder de leiding van den Heer Groen* tot welzijn van het vaderland tot stand gebragt?

Voortdurend eene vraag zonder antwoord.

Onaangename toestand zeker voor de anti-revolutionnaire organen.

Want, gewis! dat zwijgen *flatteert* niet.

Over de wet van bevrediging zijn enkele aanmerkingen gemaakt. Maar wat men wil is nog niet geopenbaard.

Zou dit bewijs zijn van *onvermogen* ook op dit punt?

Of van *vrees* om den tegenwoordigen „medepartijder" van zich te verwijderen?

Opmerkelijk althans is het, dat de partij die, zoo zij zegt, zoo veel opheeft met „loyale discussie" en openhartige behandeling van zaken, blijkbaar schroomt om er van te spreken.

Buitenland.

ENGELAND.

Men kent thans de nadere bijzonderheden omtrent de debatten over het Oostersche vraagstuk, in de zitting van het Lagerhuis van Vrijdag ll. De secretaris van staat voor het departement van binnenlandsche zaken, lord Palmerston, maakte onder anderen omtrent de strekking van de motie des heeren Layard, de opmerking, dat zij moest dienen, òf om eenige inlichtingen van het gouvernement te erlangen, òf om de regering te verzekeren van de medewerking van genoemden heer en degenen die het met hem eens waren, òf wel, om de ministers hunne pligten voor oogen te houden. Inlichtingen echter kwamen volgens zijne meening voor als nog niet te pas, en zouden weinig goeds uitwerken, terwijl Hr. Mjs. gouvernement geen verzekering behoefde dat het Huis, indien deszelfs medewerking mogt worden vereischt, bereid zou zijn die te verleenen. Wat het laatste punt betrof nu de kabinetten van St. James en van Lodewijk Napoleon dezelfde politiek volgden, hetzelfde doel beoogden, door een en hetzelfde belang gedreven werden en een volkomen en onbegrensd vertrouwen jegens elkander koesterden, behoefden de ministers niet aan hunnen pligt herinnerd te worden.

Op het verlangen van den secretaris van Staat, dat hij zijne motie zou intrekken, antwoordde de heer Layard, dat hij die in geenen deele gevaarlijk of nutteloos achtte; integendeel, dat hij ze als zeer dienstig beschouwde, om aan de zaak spoedig een einde te maken, en dat hij zich niet voor zijn geweten verantwoord achtte, zoo hij ze niet volhield. De heer d'Israëli herinnerde den minister, dat de motie, reeds eene week geleden op dezen dag was bepaald, en de regering alleen voor het geval, dat zich in den loop dezer week ernstige omstandigheden hadden opgedaan, die de zienswijze van het gouvernement hadden veranderd, met eene verklaring dienaangaande kon volstaan, achtende hij anders den heer Layard verpligt, zijne motie door te zetten. De heer Bright was van oordeel, dat de heer Layard zijne motie voor alsnog moest intrekken, daar hij het volste vertrouwen schonk aan den eersten minister van de Kroon, welke verzekerd had, dat het de regering slechts te doen was, om den vrede te handhaven. Na nog eenige discussiën over het al of niet raadzame der motie, waarbij nog sir G. Grey, lord D. Stuart en de heer Hume het woord voerden, verklaarde de heer Layard zich bereid, zijne motie in te trekken.

Bij gemis aan beraadslagingen of beslissende ministeriële verklaringen over de Oostersche zaken, geven onze dagbladen gedurig zeer uitvoerige beschouwingen deswege. Zij loopen nog al uiteen. De eigenlijke ministriëlen zijn, over het algemeen, scherper dan de andere bladen. Zij schijnen op een of ander krachtig besluit te doelen, dat het bewind nemen moet, of genomen heeft, en schilderen voortdurend de gevaren af, waarmede Ruslands staatkunde Europa bedreigt, terwijl Engeland en Frankrijk, opregtelijk zaam verbonden, den vrede willen handhaven en waarborgen. Veel hopen zij blijkbaar nog van Oostenrijks bemiddeling. Andere bladen, waaronder de *Times*, doen gevoelen, dat beradenheid in het nemen van besluiten, en het besef van hetgeen Engeland's belang medebrengt, het bestuur moeten leiden. „Eer wij tot geweldadige maatregelen tegen Rusland komen" zegt dat blad, „moeten wij de zaak wel beschouwen, zoodat er later nooit reden tot leedwezen of berouw besta; wij moeten dan ook niet toelaten, dat verkeerde voorstellingen of hartstogt hier invloed uitoefenen; wij moeten zelfs geen partijgeest gehoor geven.

Het blad laat ook niet na, de ontzettende [illegible] te doen gelden, welke een oorlog als deze [illegible] zich slepen, waarvan de uitslag waarschijnlijk [illegible] ten slotte in Rusland's voordeel zou zijn.

Hetzelfde blad behelst in zijn no. van den 9. een merkwaardig vertoog over de [illegible] der geheime

genootschappen in Frankrijk; zegt dat de bijzonderheden, welke het omtrent het gebeurde bij den schouwburg te Parijs vernomen heeft van vrij ernstigen aard zijn, betreurt zeer zoodanige aanslagen, een gevoel, dat bij ieder moet opkomen, die orde en vrede wil, hoe hij over den oorsprong en den aard van het gezag van den keizer der Franschen denke. Bovendien ziet de *Times* in het nu gebeurde een bewijs van hetgeen bij eene vredebreuk in Frankrijk zou plaats hebben, de wederontvlamming namelijk van de hartstogten der omwenteling, en het blad schrijft dat gebeurde zelfs eenigermate reeds toe aan de gisting, welke de vorderingen van Rusland in het Oosten, in Parijs veroorzaakt hebben. Het levert den *Times* eene reden te meer op, om bij eene behoudende mogendheid als Rusland, er op aan te dringen, met de meest mogelijke omzigtigheid en zucht tot handhaving van rust en vrede in de wereld, te werk te gaan.

FRANKRIJK.

Indien er geen verhindering opkomt, zullen de Keizer en de Keizerin den 20 naar de baden in de Pyreneeën vertrekken.

Dezer dagen hebben wij melding gemaakt van het antwoord, dat het Fransche kabinet gegeven heeft op de eerste circulaire depêche van den heer van Nesselrode, welk antwoord men verwachtte dat door het officiële blad zou worden openbaar gemaakt. Dit is nog niet geschied; het schijnt dat het Parijsche kabinet het wel passend vond, die circulaire eenvoudig aan zijne agenten te rigten, maar niet om er meerdere openbaarheid aan te geven, en daarin den heer van Nesselrode na te volgen.

De circulaire de fransche regering heeft daarom niet minder een zeer levendigen indruk gemaakt bij het corps diplomatique, waar zij, zoo door de helderheid en kracht der redenering, als door de groote gematigdheid van taal, trof; en het geheim is zoo goed niet bewaard gebleven, of men kan de hoofdpunten mededeelen van dit belangrijk stuk van het groot geding, dat tusschen Rusland en Europa is aangevangen.

De heer Drouin de Lhuys begint met te doen opmerken, dat uit de wijze zelve, waarop de graaf van Nesselrode het geschil van Rusland met de Porte uitlegt, blijkt, dat de zending van vorst Menschikoff naar Konstantinopel slechts ten doel had de regeling der moeijelijkheden betrekkelijk de verdeeling der H. plaatsen van Jeruzalem tusschen de verschillende godsdienstige gezindten, en dat dit doel naar het verlangen van het Petersburger kabinet is bereikt. De heer Drouin de Lhuys besluit daaruit dat het vraagstuk, dat thans in het Oosten is opgeworpen, geheel nieuw is, dat het niet in het minste verband staat met dat van Jeruzalem, en dat het voornamelijk doelt op de onafhankelijkheid en de oppermagt des sultans; de minister merkt bovendien op, dat dit ook het oordeel is, dat daarover reeds, te Konstantinopel zelf, is uitgesproken door de vertegenwoordigers van Frankrijk, Groot-Brittannië en Pruissen.

Hoe zou men ook in ernst kunnen beweren, dat, om aan de Christenen, naar het Oostersche kerkgebruik, het bezit van eenige bepaalde heiligdommen te waarborgen, zij in de geheele uitgestrektheid van het Ottomanische rijk zouden moeten gedekt worden door eene bescherming van staatswege, die het zedelijk gezag van den keizer van Rusland zou voegen bij dat, hetwelk wettig aan den grooten Heer toekomt? Welke onderlinge betrekking bestaat er tusschen twee zoo verschillende feiten, en uit welk oogpunt zou het meest belangrijke daarvan kunnen beschouwd worden als een louter toevoegsel, als een noodzakelijk gevolg van dat, hetwelk het minst belangrijke is?

De heer Drouin de Lhuys betoogt, dat in de circulaire van den heer van Nesselrode drie soorten van argumenten gevonden worden: het inroepen van tractaten, het beroep op vroegere geschiedkundige analogiën en het bepaald opwerpen van grieven; hij behandelt achtervolgens die drie soorten van beschouwing, die men heeft aangevoerd tot staving van de geldigheid der vorderingen van het Peterburgsche kabinet.

In de tractaten, welke Rusland met de Porte gesloten heeft, ziet de minister van Buitenlandsche Zaken van keizer Napoleon, dat, indien het Russische kabinet somtijds bepalingen heeft gemaakt, ten aanzien van onderdanen des Sultans, deze laatsten of behoorden tot provinciën, welke door de kansen des oorlogs voor het oogenblik voor de Porte verloren waren, en tot welker teruggave voorwaarden konden worden gesteld; of tot provinciën, die, gedurende de vijandelijkheden, zich hadden te buiten gegaan tegen de Ottomannische regering, en welke de staatkunde vorderden, dat wierden beschermd.

Geene dezer bepalingen heeft het karakter van algemeenheid, dat men ze thans tracht toe te schrijven, en het verdrag van Kainardji laat bepaaldelijk Rusland slechts een beperkt en bepaald regt van bescherming toe op eene kerk, die door russische priesters werd bediend en die in de voorstad Galate zou gesticht worden. Het fransche kabinet besluit daar niet uit, dat het kabinet van St. Petersburg, in de praktijk en door den drang der omstandigheden, niet natuurlijk geleid zou worden om belang te toonen jegens de Christenen naar het Griekschen kerkgebruik, die in Europisch Turkije de meerderheid der bevolking uitmaken. Maar indien de Porte, van hare zijde, acht moest geven op het meêgevoel van Rusland voor de Kerk van het Oosten, heeft zij, tot dusverre, geene verbindtenis onderschreven, die haar de verdienste harer verdraagzaamheid ontnam, en haar, in plaats van pligten, die zij vrijelijk ten aanzien harer eigene onderdanen vervulde, aan verbindtenissen met eene vreemde mogendheid verbond. Daarin ligt, volgens het fransche kabinet, het geheele vraagstuk opgesloten, en men zal alléén door de hoofdpunten er van op te geven, al reeds het belang daarvan beseffen.

Wat de afleiding van gronden uit analogiën der geschiedenis aangaat, waarvan de circulaire spreekt, de heer Drouin de Lhuys gelooft niet, dat zij meer op den tegenwoordigen toestand kunnen worden toegepast. Indien er ten tijde der Hervorming, tusschen de vorsten van het Heilige rijk verdragen zijn ontstaan, betreffende de uitoefening der nieuwer godsdienst in hunne bezittingen, antwoordt de Fransche circulaire, vooreerst, dat dit Rijk eene vereeniging van Staten was, door hetzelfde hoofd bestuurd, en vervolgens dat de handelingen, waarvan de heer van Nesselrode heeft gesproken, het gevolg zijn geweest van lange binnenlandsche oorlogen of staatkundige vereenigingen, waarin het erfelijke der keizerlijke waardigheid noodzakelijk eenen grooten invloed uitoefende.

De heer van Nesselrode had ook gewaagd van de verdragen van Frankrijk met de Porte. De heer Drouin de Lhuys antwoordt, dat die verdragen nooit aan de Fransche regering een regt van bescherming op de katholieke onderdanen des Sultans gegeven hebben. Indien Frankrijk al aan dat geringe deel der Ottomanische bevolking diensten heeft kunnen bewijzen, van denzelfden aard als die, welke Rusland zich zelf tot eene eer maakt aan zijne geloofsgenooten te hebben bewezen, heeft zij hare regtstreeksche en officiële bescherming echter nooit uitgeoefend dan over vreemde inrigtingen, bediend door priesters, die evenzeer vreemdelingen waren en wier geestelijk hoofd te Rome is. De bescherming van Rusland daarentegen zou toegepast worden op eene geestelijkheid, bestaande uit onderdanen des Sultans en hierarchisch onderworpen aan een' patriarch, die ook van de Porte afhangt. Er bestaat dus niet de minste gelijkheid tusschen den stand der twee mogendheden.

De heer Drouin de Lhuys besluit zijne beantwoording van dit punt met het aanhalen van eene belangrijke zinsnede uit een geschrift van den graaf de St. Priest, gezant van koning Lodewijk XVI te Konstantinopel, van 1768 tot 1785, en welke met juistheid den aard van het fransche beschermheerschap bepaalt.

„Men heeft den ijver onzer koningen versierd met „de benaming van bescherming der Katholieke gods„dienst in de Levant, zegt de heer de Saint-Priest; „maar die bescherming is denkbeeldig en dient slechts „om hen, die in de zaak niet doordringen, te mis„leiden. Nooit hebben de Sultans er zelfs aan gedacht, „dat de fransche monarchen zich konden gemagtigd „rekenen, om zich in de godsdienst der onderdanen „van de Porte te mengen. Er is geen vorst, zegt zeer „juist een mijner voorgangers, de markies de Bonnac, „in een geschrift over deze zaak, hoe naauw hij ook „verbonden zij met een' anderen souverein, die dezen „mag veroorloven zich in de godsdienst zijner onder„danen te mengen. De Turken zijn even kiesch op dit „punt als anderen.

„Het is gemakkelijk te begrijpen, dat Frankrijk, „hetwelk nooit een verdrag met de Porte dan van vriend„schap heeft gesloten, haar dergelijke hatelijke verplig„tingen niet heeft kunnen opleggen. Ook schreef mij „het eerste punt mijner instructiën voor, alles te ver„mijden wat aan de Porte eenig wantrouwen kon in„boezemen, door aan de verdragen eene te groote „uitbreiding te geven in zaken van godsdienst.”

De heer Drouin de Lhuys verklaart, dat deze aanhaling hem ontheft van elke andere verklaring, betreffende een punt, dat zij met zulk een onwedersprekelijk gezag verduidelijkt. Alzoo kunnen, volgens de Fransche circulaire, noch de oude verdragen, noch de geschiedkundige afleidingen, door den heer van Nesselrode ingeroepen, tot grondslag dienen voor de vorderingen van het Petersburgsche kabinet.

Er blijft nu nog alleen de quaestie der grieven over. Datgeen wat Rusland aan de Porte verwijt, is een gebrek in den vorm.

Het Fransche kabinet erkent, dat elke regering de eenige regter is over de eischen harer waardigheid. De vergoeding moet echter altijd geëvenredigd zijn aan de beleediging. Nu wordt gewoonlijk eene overtreding van den vorm hersteld door het maken van verontschuldiging, of het uiten van leedwezen. Hier ziet men voor de eerste maal, in een dergelijk geval, van eenen souverein eischen, dat hij zijnen zedelijken invloed op het aanzienlijkste gedeelte zijner onderdanen zal laten varen.

De heer Drouin de Lhuys voegt er bij, dat, indien Rusland aan de Porte als eene grief aanrekent de slinksche wijze, waarop zij in de zaak der H. plaatsen gehandeld heeft, Frankrijk niet minder grond zou hebben om aan Rusland dezelfde verwijten te doen; en het heeft zich daarvan alleen onthouden omdat het de verlegenheid in aanmerking heeft genomen, waarin zich eene mogendheid bevond, die, door twee tegenstrijdige stroomen van gelijke kracht medegesleept, haar evenwigt alleen dacht te kunnen behouden door tegenstrijdige verpligtingen aan te gaan.

Dezelfde geest van gematigdheid heeft de fransche regering genoopt gedachtig te zijn aan het verschil van tijden en aan de veranderingen sedert eene eeuw tot stand gebragt in de betrekkingen der verschillende mogendheden en in het bijzonder van Rusland tot het Ottomanische rijk, en ofschoon Frankrijk, om de eischen der Vaders in het H. land te steunen, de bepalingen van een formeel tractaat kon bijbrengen, heeft het niets gevraagd, wat de Grieken kon berooven van de voordeelen, welke de gebeurtenissen in hunne handen hadden gebragt; verre van daar heeft het toegestemd om hun een heiligdom te openen, dat van de moskee der Hemelvaart, waartoe het hun verboden was te naderen, en dat ten gevolge der pogingen, nog onlangs door een' gezant van Frankrijk, den admiraal Roussin, in 't werk gesteld, ten deele tot de Christelijke eeredienst werd aangewend.

Wat de sleutel der groote deur van de kerk te Bethlehem betreft, waarvan men zooveel heeft gesproken, de heer Drouin de Lhuys doet opmerken, dat men alleen vergeten heeft te zeggen, dat de Grieken er juist zulk eene bezaten, en dat die der Latijnen, wel verre van hun het eigendom eens tempels te verzekeren, die altijd aan de andere gezindheid voorbehouden was, hun eenig en alleen een regt van doorgang verleende. Men heeft ook niet herinnerd, dat toen, om het niet vervullen eener belofte, aan het gezantschap van Rusland door den Divan gedaan, goed te maken, het Fransche gezantschap eene verschillende verklaring daarvan ontving, een der beide firmans, die bestemd waren om de quaestie der H. plaatsen te regelen, op verzoek van vorst Menschikoff, aan den Griekschen patriarch van Jeruzalem het bijzonder toezigt was afgestaan over de werken van herstel, welke de toestand van den grooten koepel der kerk van het H. Graf vorderde.

Kunnen de aanspraken van de Fransche regering, tenzij men de algemeene beginselen van het volkenregt wilde omverwerpen, door deze feiten niet meer worden verzwakt; kan het zelfs een verdrag, zonder de deelname dier regering, niet doen? zij stellen evenwel even zoo vele meer of min belangrijke overtredingen daar, zoo al niet ten aanzien der jongste verbindtenissen van de Porte met Frankrijk, welke het aan zijne waardigheid verpligt was, ongeschonden te doen eerbiedigen, dan ten minste ten aanzien van den stelligen tekst der verdragen van 1740.

Indien dus zijne bedoelingen minder vredelievend waren, indien het niet doordrongen ware geweest van het denkbeeld, dat geene der contracterende partijen der conventie van 13 Julij 1841, zonder de rust in de waagschaal te stellen, welke de gezamenlijke waarborg der mogendheden ten doel heeft aan het Ottomanische rijk te verzekeren, gebruik kon maken van al zijne vroegere regten op deze Europesche handeling, dan had Frankrijk de volkomen magt gehad, niet alleen om reserves voor te stellen, zoo als die bij de diplomatie steeds in zwang zijn, maar om op zijne beurt bedreigingen te doen hooren.

Frankrijk heeft eene andere gedragslijn gevolgd, zegt de heer Drouin de Lhuys ten slotte; de gematigdheid, waarvan 't het bewijs gegeven heeft, ontslaat het niet alleen van alle verantwoordelijkheid in de tegenwoordige crisis, maar geeft hetzelve tevens het regt te hopen, dat de opofferingen, welke het gedaan heeft om de rust in het Oosten te handhaven, niet verloren zullen zijn, en dat het kabinet van St. Petersburg, bewogen door de opgemelde beschouwingen, ook een middel zal weten te vinden om zijne eischen in verband te brengen met de regten des Sultans, als heer in zijn land, en op andere wijze dan door geweld een verschil te eindigen, waarvan zoo vele belangen op dit oogenblik de beslechting verwachten.

SPANJE.

De koningin Christina vertrekt zeker naar Parijs; hare bemoeijingen met de staatkunde schijnen daarvan de oorzaak te zijn. De voorzitter van den ministerraad, de heer Lersundi, moet verklaard hebben, dat, indien die invloed niet gekeerd wierd, hij en het geheele kabinet hun ontslag zouden nemen. Nogtans spreekt men van verdeeldheid tusschen den minister Moyans en zijne ambtgenooten over den terugkeer van den maarschalk Narvaes; welligt dat deswege toch eene ministeriële crisis ontstond.

TURKIJE.

De berigten over de Turksche zaken zijn steeds dobberende tusschen vrede en oorlog. Van alle zijden ontvangt men deswege belangrijke, hoewel vaak uiteenloopende, tijdingen: over het algemeen mag men stellen, dat de hoop op schikking nog geenszins verlevendigd is, te meer daar de zending van den Russischen legatie-secretaris den Heer Ozeroff naar Konstantinopel, waaraan voor eenige dagen zoo veel gewigt werd gehecht, geheel ongegrond is bevonden.

Laat ons eerstelijk mededeelen hoe de intogt in de Donau-vorstendommen in de Russische hoofdstad is opgenomen en hoe de nieuwe staatstukken aldaar zijn uitgevaardigd.

In Petersburg nu was de geestdrift algemeen, toen men vernam dat bevel was gegeven tot het overschrijden van de Pruth; de straten der stad waren geïllumineerd; de Czaar werd met luide juichkreten begroet; de menigte danste van vreugde voor zijn rijtuig. — Deze bijzonderheden zijn wel geschikt ter bevestiging van hetgeen dezer dagen de *Times* mededeelde, wegens de opgewondenheid der eigenlijke Russische volkspartij ter zake van de Turksche aangelegenheden; zoodat Keizer Nicolaas moeite zal hebben de vaart, die de zaken genomen hebben, te bedwingen, al zou hij dit willen.

De nieuwe staatstukken, te Petersburg uitgevaardigd, zijn *vooreerst* eene nadere circulaire-depêche aan de Russische gezanten en diplomatische agenten buiten 's lands gezonden, met oogmerk om den genomen maatregel ter kennis der Europesche regeringen te brengen, en de staatkundige inzigten en beweegredenen bloot te leggen, welke zich daaraan verbinden.

Die CIRCULAIRE luidt aldus:

St. Petersburg, 20 Junij 1853.

„Mijnheer, — mijne depêche van den 30 mei jl. heeft u verwittigd van de afbreking onzer diplomatische betrekkingen met de Ottomanische Regering.

„Daarbij zijt gij gelast het kabinet, waarbij gij gevolmatigd zijt, de bezwaren te doen kennen welke de Porte ons opgeleverd heeft, onze vruchtelooze pogingen om daarvoor voldoening te erlangen en de opvolgende inwilligingen, welke onze opregte wensch heeft ingegeven om met de Turksche regering goede en vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden. Gij weet dat, na beurtelings het denkbeeld te hebben laten varen om een waarborg te erlangen in den vorm van eene overeenkomst (*sened*) of eene andere over en wêer verbindende acte van welken aard ook, wij onze vorderingen hadden bepaald tot de onderteekening van eene eenvouige nota, waarvan u de tekst is overgelegd. Gij hebt uit die nota kunnen ontwaren dat zij, behalve de bepalingen, welke bijzonder de H. plaatsen betreffen, in den grond der zaken, namelijk, wat den algemeenen waarborg ten behoeve van de eeredienst aangaat, niets anders behelsde dan eene loutere bevestiging van dien waarborg, welken wij reeds sedert lange bezaten. Ik heb u doen opmerken, mijnheer, dat de onderteekening van dat staatsstuk in de oogen des KEIZERS de eenige en ware vergoeding uitmaakte, welke hij kon aannemen voor de beleediging, hem aangedaan door de schending van den firman van 1852, zoo mede van de persoonlijke beloften, welke de Sultan er had bijgevoegd. Ik heb u tevens doen kennen, dat zulk eene acte overigens onvermijdelijk was, omdat het verwerven van nieuwe firmans, waarop toch evenzeer inbreuk kon worden gemaakt als op den eersten, ons op zich zelve geen voldoenden waarborg kan opleveren voor de toekomst. Eindelijk, heb ik u niet ontveinsd, dat, indien na acht dagen beraad, de Ottomannische Porte weigerde aan onze vordering te beantwoorden, de KEIZER zich in de verpligting zou zien om, tot het bekomen van voldoening tot nadrukkelijker maatregelen de toevlugt te nemen dan tot eene eenvoudige afbreking van betrekkingen.

„Terwijl wij dit *ultimatum* aan de Porte stelden, hadden wij de groote kabinetten meer bijzonder van onze bedoelingen onderrigt; wij hadden bepaaldelijk bij Frankrijk en Groot-Brittanje er op aangedrongen, dat zij door hunne houding de moeijelijkheden van den toestand niet zouden vermeerderen, dat zij zich niet haasten zouden, maatregelen te nemen, welke, eenerzijds, zouden leiden om de Porte in haren tegenstand aan te moedigen, en anderzijds de eer en de waardigheid des KEIZERS nog meer, dan zij het reeds zijn, zouden in het spel brengen.

„Met leedwezen moet ik u thans berigten, dat die dubbele poging ongelukkigerwijs ijdel is geweest.

„De Porte heeft, zoo als gij uit bijgaand schrijven van Redschid-pacha zien zult, op mijnen brief een ontkennend, althans een ontwijkend antwoord gegeven.

„Ter andere zijde, hebben de twee zeemogendheden gemeend geen acht te moeten slaan op de overwegingen, welke wij aan hare ernstige aandacht hadden aanbevolen. Ons voorkomende, hebben zij onvermijdelijk geacht onmiddellijk door een *werkelijken* maatregel die maatregelen te moeten vooruitloopen welke wij haar slechts *als mogelijk* hadden aangekondigd, omdat wij de uitvoering daarvan onderwierpen aan de eindbesluiten der Porte; en op het oogenblik, waarop ik schrijve, is de uitvoering daarvan zelfs nog niet eens begonnen. Zij hebben hare vloten terstond naar de wateren van Konstantinopel gezonden. Zij bezetten alreeds de wateren en havens van het Ottomannische gebied, bij de Dardanellen. Door die *geavanceerde* houding, hebben de beide mogendheden ons onder het gewigt van eene dreigende vertooning gebragt, welke, zoo als wij haar vooruit hadden doen gevoelen, de crisis met nieuwe verwikkelingen zou vermeerderen.

„Bij de weigering van de Porte, gesteund door de manifestatie van Frankrijk en Engeland, wordt het ons meer dan ooit onmogelijk de besluiten te wijzigen, welke de keizer daarvan heeft doen afhangen.

„Dienvolgens heeft Z. Keiz. Majesteit een corps onzer troepen, thans in Bessarabie gestationneerd, bevel gezonden de grenzen over te trekken, om de Vorstendommen te bezetten.

„Zij trekken daarin, niet om aan de Porte een aanvallenden oorlog aan te doen, welken wij integendeel uit al ons vermogen zullen vermijden, zoo lang zij er ons niet toe zal noodzaken; maar omdat de Porte, volhardende in hare weigering om ons den zedelijken waarborg te geven, dien wij regt hebben te verwachten, ons verpligt voorloopig een stoffelijk onderpand daarvoor in de plaats te stellen; — omdat de stelling, welke de twee mogendheden in de havens en wateren van het Turksche rijk ingenomen hebben, in het gezigt der hoofdstad zelve, door ons, in de gegeven omstandigheden, niet anders kan beschouwd worden dan als eene maritime bezetting, ons bovendien eene reden oplevert om het evenwigt in de wederzijdsche stellingen, door middel van de inname eener militaire positie, te herstellen. Wij hebben, voor het overige, geene bedoeling die stelling langer in te houden, dan onze eer of onze veiligheid medebrengen. Zij zal altoos van tijdelijken aard zijn; ons alleen strekken als onderpand, tot dat beter raad in den geest der ministers van den Sultan den boventoon hebbe. Wanneer wij de Vorstendommen voor een tijd bezetten, dan weêrspreken wij reeds vooraf alle denkbeeld, alsof het ons om verovering te doen ware. Wij begeeren geenerlei vergrooting van grondgebied. Wij zullen opzettelijk en vrijwilliglijk niet pogen tot eenigen opstand onder de Christen bevolking in Turkije aan te zetten. Zoodra de Porte de ons verschuldigde voldoening zal hebben geschonken, en zoodra de drang eindigt, welke de houding der beide zeemogendheden op ons uitoefent, zullen onze troepen terstond binnen Ruslands grenzen terugtrekken.

„Wat de bewoners der Vorstendommen aangaat, het aanwezen van ons legercorps zal hun lasten, noch nieuwe schattingen opleggen. De leveringen, welke zij ons doen, zullen uit onze militaire kassen worden betaald, ter gelegener tijd en volgens een prijs, door hunne regering te bepalen. Gij zult de regelen en voorschriften, welke ik hieromtrent gegeven heb, opengelegd vinden in de bijgaande proclamatie, die de generaal, Vorst Gortzakoff, hoofd van het bezettingscorps, gelast is bij zijn intogt in de beide Vorstendommen uit te vaardigen.

„Wij ontveinzen ons geenszins, mijnheer, het groot gewigt van de houding, welke wij aannemen, en de gevolgen, welke die later zouden kunnen hebben, indien de Turksche regering ons noodzaakt uit dien engen en beperkten kring te treden, waartoe wij die houding wenschen te bepalen. Maar er blijft ons geene andere partij te kiezen over, bij de stelling, waarin zij ons plaatst, doordien zij de zaken tot het uiterste drijft, ons alle wettige voldoening weigert, en door geenerlei inwilliging hoegenaamd die beantwoordt, welke Vorst Menzikoff achtervolgens gedaan heeft zoowel wat den oorspronkelijken vorm als den grond der zaken van onze voorstellen aangaat, meer nog: de beginselen die, ondanks de gematigdheid van de bewoordingen, waarin het antwoord van Redschid-pacha vervat is, op zoo stellige wijze zijn uitgedrukt, zouden tot niets minder leiden, indien men ze naar de letter opnam, dan tot het doen betwijfelen van al onze verkregen regten, dan tot het nietig doen zijn van al onze vroegere handelingen.

„Met der daad, indien de Ottomannische regering strijdig met hare onafhankelijkheid en hare souvereiniteits-regten acht elke diplomatische verbindtenis hoegenaamd, zelfs in den vorm van eene eenvoudige nota, waarin zij met eene buitenlandsche regering bepalingen zou vast stellen voor de godsdienst en de kerken, wat wordt er dan van de verbindtenis, welke hij vroeger met ons heeft aangegaan in een vorm, die veel meer verpligtend was, om onze godsdienst en hare kerken in de Turksche staten te beschermen?

„Alvorens wij zulk een onbepaald beginsel aannemen, zouden wij met eigene handen moeten verscheuren het traktaat van Kaïnardji, evenzeer als alle die ter bevestiging daarvan hebben gestrekt; en zouden wij, uit eigen beweging, het regt moeten opgeven, dat zij ons hebben opgedragen om te maken, dat de Grieksche eeredienst krachtdadig in Turkije beschermd worde.

„Wil de Porte dat? Bedoelt zij ook zich van al hare vroegere verbindtenissen los te maken, en uit de tegenwoordige crisis de afschaffing voor immer te doen voortvloeijen van eene geheele orde van betrekkingen, welke de tijd had geheiligd?

„Het onpartijdig Europa zal beseffen, dat, indien het vraagstuk zich in dien vorm opdoet, het voor Rusland, ondanks de meest verzoenende bedoelingen, onmogelijk zou zijn, daaraan eene vredelievende oplossing te geven. Want het zou voor ons gelden onze tractaten, onze eeuwenheugende invloed, onze zedelijke kracht, onze dierbaarste gevoelens van landaard en godsdienst.

„Men vergunne om het te zeggen: het tegenwoordig betwist punt en al het gerucht, dat de drukpers daarvan buiten de kabinetten gemaakt heeft, berusten op een louter misverstand of op een gebrek aan de noodige aandacht ten opzigte van onze staatkundige antecedenten.

„Men schijnt niet te weten of verliest uit het oog dat Rusland wel en deugdelijk, door stelling en verdrag een oud regt heeft van bewaking op krachtdadige bescherming van zijne eeredienst in het Oosten; en de handhaving van dat aloude regt, hetwelk het niet vermag op te geven, stelt men voor als in zich besluitende eene geheel nieuwe bewering van een *Beschermheerschap*, te gelijk van godsdienstigen en staatkundigen aard, waarvan men de strekking en de gevolgen voor de toekomst overdrijft.

„Aan dat betreurenswaardig misverstand heeft men de geheele crisis van het oogenblik te wijten.

„De strekking en de gevolgen van ons beweerd nieuw staatkundig Beschermheerschap bestaan in wezenlijkheid niet. Wij vragen voor onze geloofsgenooten in het Oosten niet dan het strikt *statu quo*, dan het behoud van de vrijdommen, die zij van oudsher genieten, onder de bescherming van hunnen souverein. Wij ontkennen niet, dat daaruit voor Rusland voortvloeit, hetgeen men teregt een godsdienstig patronaat kan heeten. Dat hebben wij ten allen tijde in het Oosten uitgoefend. Indien nu tot dusverre de onafhankelijkheid en de Souvereiniteit van Turkije middel hebben kunnen vinden om zamen te gaan met de uitoefening van dat patronaat, waarom zou dan de eene of andere in de toekomst lijden, van het oogenblik dat onze vorderingen zich daartoe bepalen, wat, in den grond der zaak, daarvan de bevestiging is?

„Wij hebben het gezegd, en herhalen het: de Keizer wil zoo min thans, als hij 't vroeger gewild heeft, het Ottomannische rijk omverrewerpen, of zich te zijnen koste vergrooten. Na het zoo gematigd gebruik, dat hij in 1829 van de overwinning van Adrianopel gemaakt heeft, toen die overwinning de Porte aan zijne genade overgaf; na, alleen in Europa, Turkije in 1833 van eene onvermijdelijke ontbinding te hebben gered, na, in 1839, bij de andere mogendheden den eersten stap gedaan te hebben van voorstellen, die gezamenlijk uitgevoerd, op nieuw verhinderd hebben, dat des Sultans troon door een nieuw Arabisch rijk vervangen wierd, is het bijkans overbodig, nieuwe bewijzen van de waarheid te geven. Integendeel: het grondbeginsel der staatkunde van onzen Doorluchten Meester is altijd geweest zoo lang mogelijk het tegenwoordig *statu quo* in het Oosten te handhaven. Hij heeft dit gewild en wil dit nog, omdat dit in 't eind het welbegrepen belang van Rusland is, dat reeds te wijd uitgestrekt is dan dat het eene uitbreiding van grondgebied zou behoeven; omdat het ottomannisch Rijk, als het welvarend, vreedzaam, ongevaarlijk, als een nuttigen tusschenstaat tusschen magtige mogendheden is, den schok der mededingende belangen stuit, welke, indien dat Rijk viel, dadelijk tegen elkander zouden botsen om elkander de bouwvallen er van te betwisten; omdat de menschelijke voorzorg zich op ijdele wijze uitput in het beramen van schikkingen waardoor de gaping zou worden aangevuld, die de verdwijning van dat groote staatsligchaam in der Staten evenwigt zou overlaten. Maar indien dat de werkelijke erkende, opregte inzigten des Keizers zijn, zoo moet, wil hij daaraan getrouw blijven, Turkije ook jegens ons op eene wijze handelen, die ons de mogelijkheid laat met hetzelve voort te bestaan; dat het onze bijzondere verdragen en de daaruit voortspruitende gevolgen eerbiedige; dat de daden van kwade trouw en de onderhandsche vervolgingen, de gedurige kwellingen, onzer godsdienst aangedaan, ons in geenen toestand plaatse, welke, op de lange baan onduldbaar, ons zouden dwingen het herstel daarvan aan de blinde kansen des toevals over te laten.

„Dit zijn, Mijnheer, de overwegingen, welke gij belast zijt bij de regering van.... te doen gelden, door met deze depêche, ter harer kennisse te brengen de besluiten en de bedoelingen des Keizers.

„Ontvang enz. (*get*) NESSELRODE.″

Binnenland.

Naar wij vernemen is door den Heer Balkma c. s. de één millioen guldens *niet* gestort geworden, welke vóór of op 6 Julij moest gestort zijn als borgtogt voor

de aan hem verleende concessie tot den aanleg van den Noorder Spoorweg. Men houdt het er algemeen voor, dat de tegenwoordige staat van zaken met betrekking tot het Oostersche vraagstuk, belet heeft de actiën dezer zoo nuttige als aanzienlijke onderneming aan de beurs te brengen.

In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *Paulez* afgestapt de heer *G. R. Dawson*, lid van den geheimraad van H. M. de Koningin van Engeland.

De gemeenteraad van Hendrik Ido-ambacht is tot het besluit gekomen, zich *niet langer te verzetten* tegen de erkenning van den benoemden Burgemeester en is daarvan door een der Wethouders bij missive van den 3e dezer, aan dien Burgemeester (den heer Metman) kennis gegeven.

Den 18den zal een detachement, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den Kapitein der infanterie bij het leger in O. I., H. Cobet, van verlof terugkeerende en van den 2den luitenant M. A. van Deventer van Harderwijk vertrekken, om op den 20sten aan boord te gaan van het naar O. I. bestemde schip *Straat Balie*, Kapitein G. Mulder, liggende in het Nieuwe-Diep.

De luit. ter zee 1ste klasse, Uhlenbeck, aan boord van Z. M. wachtschip *Ajax*, te Hellevoetsluis gestationneerd, is overgeplaatst aan boord van Z. M. wachtschip *Palembang*, te Nieuwe-Diep en zal vervangen worden door den luit. ter zee, 1ste klasse, B. L. de Haas, thans op non-activiteit.

Den 8sten Julij zeilde het barkschip *Schelde*, Kapitein van Duyn, naar Batavia bestemd, van Hellevoetsluis uit, aan boord hebbende een detachement groot 160 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 2den luit. bij het leger in O. I. Nichoré en begeleid door den 2den luit. Plugie van Aspermond en den officier van gezondheid Stöcke.

In den namiddag van den 9 Junij is van de werf de Merwede van de scheepsbouwmeesters C. Gips en Zonen te Dordrecht met het beste gevolg te water gelaten het barkschip *Hellevoetsluis*, gebouwd voor rekening eener reederij onder directie van den heer J. B. 't Hooft en F. C. Deking Dura, ter grootte van ongeveer 335 lasten, en bestemd voor de groote vaart, onder bevel van Kapitein W. J. Vos. — Daarna is voor rekening van dezelfde reederij de kiel gelegd van een barkschip, genaamd *Bommelerwaard*, groot ongeveer 350 lasten.

Bij Z. M. besluit van 2 dezer, is eene wijziging gebragt in het hoofdtooisel der heeren generaals, hoofd- en verdere officieren van den grooten en generalen staf van het leger. De hoed, namelijk, zal worden vervangen door een schacot, van donkerblaauw laken, verlakten bodem, horizontale verlakte klep, van boven met een met goud geborduurden rand en half gebombleerden pompon. In gala voor de generaals met eenen égraitte, voor den generalen staf met zwarte, en voor de ordonnance-officieren en adjudanten van Z. M. en de Prinsen van den bloede, met witte afhangende hanenvederen, waaronder cocarde met bouillons, enz; voor de generaals daarenboven van onderen met een gouden koord en bouillons. De schacot-vorm, hoog $20\frac{1}{2}$, van achteren 16 duim. [In plaats van donkerblaauw laken met goud, voor de ordonnance-officieren ligtblaauw laken met zilver.] In kleine tenue, gewast linnen overtrek, zonder plooijen of rimpels.

Met 1 Januarij 1854 mogen de hoeden niet meer worden gedragen dan door gepensioneerde generaals, hoofd- en verdere officieren, die in tenue verschijnen.

Aan het dezer dagen plaats gehad hebbende examen voor plaatsing als kadets voor het leger hier te lande en in de kolonien op de Akademie te Breda, hebben 124 aspiranten deelgenomen, waarvan slechts 63 aan de vereischten hebben kunnen voldoen, terwijl 88 geplaatst hadden kunnen worden.

Niettegenstaande de prijsverhooging der plaatsen, bij gelegenheid der aanstaande voorstellingen van Mlle Rachel, in den stads-schouwburg alhier is, zoo men verneemt, de belangstelling daarin zoo groot, dat bijna alle rangen reeds zijn besproken.

Op Vrijdag, 22 Julij, zal aan het lokaal van het Provinciaal bestuur te Arnhem worden aanbesteed, de aanleg van de telegraaf-lijn van Zwolle over Deventer, Zutphen, Arnhem, Nijmegen, Venlo en Roermond naar Maastricht, in drie perceelen.

De minister van Marine heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat bij Z. M. besluit van 8 dezer, n° 67, is bepaald, dat bij wijziging van de bestaande voorschriften, als proefneming, in de maand September aanstaande, alsnog tot examen zullen worden toegelaten de jongelingen die genegen zijn, om als adelborst voor de eigenlijke zeedienst op de Koninklijke Akademie voor de zee- en landmagt te Breda te worden toegelaten; zullende in dit bijzonder geval en zonder eenige gevolgtrekking voor den vervolge, voor dit jaar daartoe kunnen mededingen, de jongelingen geboren op of na den 1 September 1837. De ouders of voogden die verlangen mogten, dat hunne zonen of pupillen tot het te houden vergelijkend examen worden toegelaten, behooren zich bij een daartoe strekkend verzoekschrift aan den Minister van Marine te wenden.

Bij arrest van den Hoogen Raad van den 25 April ll., den 3 Mei ll. uitgesproken, is door den Hoogen Raad uitgemaakt de bevoegdheid van de onbezoldigde opzieners der jagt en visscherij tot het staven van overtreding der wet van den 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n° 47) en van de daaruit voortgevloeide verordeningen, gepleegd op andere gronden en in andere wateren dan van den eigenaar of regthebbende, op wiens verzoek zij zijn aangesteld.

De stemgeregtigde deelhebbers in de Nederlandsche Handel-Maatschappij, behoorende tot het kies-collegie Amsterdam, zijn tegen 22 Julij a. des namiddags ten $1\frac{1}{2}$ ure opgeroepen, op het stadhuis aldaar, ten einde te voorzien in twee vacatures en de benoeming van twee commissarissen-plaatsvervangers.

De tentoonstelling van de afdeeling Arnhem van de Geldersche maatschappij van landbouw is op den 8sten geopend. Door het ongunstige weder verschenen de bezoekers eerst in den namiddag. De tentoonstelling munt uit zoowel in vee, als in bloemen en planten. Als hulde aan Z. M. den Koning, beschermheer der Maatschappij, prijken en 30 tal fraaije oranje-boomen. De muzijk van de stedelijke schutterij liet zich bij afwisseling hooren. Ten 5 ure is des namiddag vergaderden het bestuur en onderscheidene leden in het hotel het Zwijnshoofd en nuttigden daar een vriendschappelijk diné. De voorwerpen zijn nog twee dagen te bezigtigen.

Uit Tolbert (Groningen) word aan het *Handelsblad* berigt, dat aldaar de gewone ziekte onder de aardappelen weder waargenomen is,

In den avond van den 8sten kwam de Minister van Marine op den Helder aan, des anderen daags bezocht de minister de fregatten *Doggersbank*, *Prins van Oranje* en het Rijks-Stoomschip *Amsterdam*; vervolgens gaf de Minister audientie.

Men verneemt, dat onze beroemde stadgenoot, de heer C. Kruseman, dezer dagen eene kapitale schilderij heeft voltooid, *Christus bij Martha en Maria voorstellende*. Dit uitmuntend tafereel is in des kunstenaars werkplaats geëxposeerd tot aanstaanden Vrijdag.

Advertentiën.

Te Rotterdam

liggen in lading voor

GOEDEREN EN PASSAGIERS.

Naar ***Newyork***, het Amer. Fregatschip **Leila**, kapitein **W. W. Stafford**, vertrekt 23 Julij.

Naar ***Philadelphia***, het Amer. Barkschip **St. Mary's**, kapt. **Alex. Milliken**, vertrekt 30 Julij.

" ***Newyork***, het Amer. Fregatschip **Edwina**, kapt. **J. G. Broughton**, vertrekt 5 Augustus.

Adres bij **WAMBERSIE & CROOSWIJCK**, Cargadoors aldaar. En

Te Amsterdam

ligt in lading voor

Goederen en Passagiers.

Naar ***Baltimore***, het Amer. Fregatschip **Isabella C. Jones**, kapt. **A. Jones**, vertrekt 1 Augustus.

Ares bij **Th. WEHLBURG**, Cargadoor aldaar, en **WAMBERSIE & CROOSWIJCK**, Cargadoors te Rotterdam. [6]

Door JOH. NOMAN en ZOON te Zalt-Bommel, is uitgegeven:

HET PORTRET VAN

Leopold-Louis-Philippe-Marie-Victor,

HERTOG VAN BRABANT,

Komt voor in No. **6** der

MAANDELIJKSCHE KRONIJK.

GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.

Geregeld ziet de MAANDELIJKSCHE KRONIJK op den 20sten van elke maand, met een Portret het licht. Niet dan per Jaargang wordt dit werk afgeleverd, zoodat geene afzonderlijke nommers verkrijgbaar zijn. — De aflevering met een fraai portret kost slechts

DERTIG CENTEN.

Geen maandwerk in Nederland is zóó goedkoop, en dat de lezers van alle standen zóó op de hoogte houdt van al wat er dagelijks voorvalt, als deze KRONIJK.

Door bovengenoemde uitgevers is dezer dagen aan Heeren Inteekenaren verzonden:

VERZAMELING

VAN

WETTEN, BESLUITEN EN AANSCHRIJVINGEN,

BETREFFENDE DE

DIRECTE BELASTINGEN, IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.

Jaargang 1853. N°. 1—57.

Franco p.p. per jaargang, met uitvoerig register en inhoud, slechts *f* 1.50.

Van de vorige jaargangen 1843—1852 zijn nog enkele complete ex. te bekomen, per jaarg. *f* 1.50.

Alsmede van de jaren 1823—1842, gebonden in iederen band à *f* 18. (7)

Laatste Berigten.

De *Staats-Courant* meldt, onder het hoofd Ministerie van Buitenlandsche Zaken (??), dat bij het Departement van Kolonien, ten behoeve van de noodlijdenden in de Molukkos ontvangen is, van Z. M. den Koning *f* 600; van Z. K. H. Prins Frederik *f* 300.

Op den 15den Julij aanstaande zullen de kantoren van den Rijkstelegraaf te Utrecht en Arnhem voor het publiek opengesteld worden.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 11 Julij 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
[illegible]			*Hope* 1798/1816	5	[illegible]
Dito Certificat. .	3	76 1/4 3/8 3/8	Dito 1828/1829	5	108
Dito Dito . .	4	94 3/16 3/8 3/8	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	4 1/2	99 7/8
Amort. Syndic.	3 1/2	93 3/4	Dito *Hope* . . .	4	93 1/8
Hand.-Maats. .	4 1/2		Dito *Stieglitz* .	4	92
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	2 1/2		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild* .	2 1/2	52 9/16	Certific. dito. .	6	
Frankrijk.					
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	22 5/8 13/16 13/16	Obligatiën . . .	4	85 1/2
Dito Buitenl. .	3	47 5/16	**Oostenrijk.**		
D°. Binnenl. 6/m.	3	42 11/16 3/4			
Bew. Sp. Com.		5 13/16	Metalliek . . .	5	81 1/2 3/4
Amort. Schuld. .			Dito bet. Amst.	5	94 1/4 3/8
Portugal.			Dito letter B. .	5	94 1/4 3/8
Londen	5	89 3/4 7/8	Dito 1847 . . .	2 1/2	42 5/16
Dito dito. . . .	4	37 1/8	Dito 1851/1852	2 1/2	42 1/8

Rusl., Certif. te Hamb. 5 pct. $104\frac{5}{8}$; Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. $98\frac{3}{8}$; Mexic. te Londen 3 pct. $26\frac{3}{4}$; dito Onb. $26\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Gren. uitgest. $9\frac{3}{8}$.

Voor Binnenl. fondsen waren heden wat betere prijzen te bedingen. Van vreemde effecten was alleenlijk in Spaansche, Portug. en Oostenrijksche de handel van noemenswaardig belang en sluiten de eerste en de laatste beide na eene neiging van achteruitgang, nog zelfs een zweem hooger, de overige leverden niets bijzonders op.

MADRID, 6 Julij. Spanje binnenl. 3 pct. $41\frac{7}{8}$; dito nieuwe 1 pct. 23.

WEENEN, 9 Julij. Metall. nieuwe 5 pct. [illegible]; dito La B. 5 pct. $108\frac{1}{2}$; Bankact. 1402; Lomb. Venez. $98\frac{3}{4}$; fl. 250 loten $131\frac{3}{4}$; Londen 10.49; Parijs $130\frac{1}{4}$; Zilver $9\frac{3}{4}$.

Per Telegraaph.

LONDEN, 11 Julij. (Vroegbeurs.) Consols op tijd 98; Mexico nieuwe 3 pct. $26\frac{3}{4}$; Ecuador $5\frac{1}{4}$; Spanje 3 pct. buitenl. $46\frac{1}{4}$; dito 1 pct. $22\frac{3}{8}$; dito certific. $5\frac{7}{8}$.

PARIJS, Maandag 11 Julij. Rente 3 pct. 76.95. Spanje binnenl. 3 pct. $41\frac{3}{8}$; do. nieuwe 1 pct. $22\frac{1}{4}$; Belgie $4\frac{1}{2}$ pct. $97\frac{3}{4}$. Russen $4\frac{1}{2}$, $98\frac{3}{4}$. Piemont 5 pct. 98.50.

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage,